

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apere Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Adunarea societății de teatru.

Dăm astăzi frumosul și instructivul cuvânt de deschidere, rostit de dnul Dr. Ioan Miha, prezidentul societății teatrale române, Duminecă, în 28 August n. c. în adunarea generală anuală a societății, ținută în Reghinul-săsesc. A fost următorul:

Onorată adunare generală!

Mizeria și întunerecul unei ro-bii de veacuri au apăsător greu asupra vieții sufletești a părinților noștri, iar din această situație fatală și dureroasă ne-am ales cu multe și mari pagube, ce privește însușirile noastre morale și sufletești, pagube pe cari până astăzi durere nu ne-a fost dat a le putea cu totul îndrepta.

Avem însă o mare mângâiere în faptul, că toată povara zilelor grele, toate durerile și suferințele, tot chinul și amarul trecutului, nu au putut infirma patru mari calități ale neamului, înțeleg: nebiruita sa vitalitate; dragostea sa ferbinte de neam, de lege și tot ce e românesc; istețimea sa intelectuală împreună cu o nepotolită sete de carte și lumină, și în fine puterea sa uimitoare de a preface în spirit românesc, aproape tot ce, constrâns de împrejurări fatale, silit a fost a împrumuta din cultura și civilizația altor neamuri mai favorizate de soarte!

Pe această mare comoară sufletească a neamului, ne întemeiem noi nădejdea unor zile mai bune, cari cu siguranță au să vină, când vremea se va fi plinit!

Răzimați pe aceste înalte calități ni-am făurit idealul nostru național românesc, care trebuie să ne călăuzească în toate acțiunile noastre publice și private!

Domnilor! Acest ideal al nostru este atât de firesc, atât de legitim, atât de patriotic, în cel mai bun înțeles al acestui cuvânt, încât nu avem motive a-l tăinu, dinpotrivă, trebuie să avem și mândria și bărbăția a-l mărturisi ori când cu glas ridicat!

Poate mi se va pune întrebarea: care anume este acest ideal al nostru? Răspund că, după ale mele concepții, formularea lui se poate face în următoarele cuvinte:

Întăriți prin cultură și bunăstare, sub paza și în marginile legilor patriei noastre comune, în bună conviețuire cu concetățenii noștri de alt neam, dar totodată în strânsă, și neîncetată legătură sufletească cu frații noștri de un sânge de sub alte stăpâniri voim, mai mult: suntem firm decise ca, sub ori ce împrejurări și împotriva tuturor pedecilor firești sau meșteșugite ce vom afla în calea noastră, să ne trăim și mai departe viața noastră românească pe aceste plaiuri și în aceste vălcele îngroșate cu mult sânge românesc și rămase nouă scumpă moștenire dela moșii și strămoșii noștri! Iar în realizarea acestui ideal, avem aceea credință tare, pe care ne-o dă simțul puterii noastre de viață și de rezistență națională!

Sigur cu sufletul lor robit de dorul acestui ideal sfânt au purces și acei prea vrednici înaintași ai noștri, cari constituiți în comitet de acțiune prin apelul lansat din Budapesta la 19 Febr. 1870 au luat inițiativa, iar în adunarea constituantă, ținută la 4 Octomvrie al acelui an în orașul Deva, votând statutele, au dat ființă Societății pentru fond de teatru român, a cărei a XXXVII-a adunare generală avem fericitul prilej a o ține astăzi aici, urmând glasului de chemare al vrednicilor Români din această localitate cu vechiu și bun renume românesc.

Cum la toamna anului în curs se împlinesc 40 ani dela fondarea Societății noastre, va fi la loc să facem cu acest prilej un mic popas, pentru a ne orienta: de unde am plecat, unde am ajuns și cum avem să îndrumăm mai potrivit activitatea noastră viitoare, în vederea scopului la care tindem?

Dupăcum ne povestea părintele societății noastre Iosif Vulcan, meritosul nostru fost president, inițiatorii Societății, în avântul lor generos și însuflețirea lor caldă, altcum caracteristică epocii din care au făcut parte, nu se gândeau la lucru mai puțin, decât să ridice cu timpul un palat mândru cu o scenă largă, pe care să se prezente piese naționale cu cuprins luat din trecutul și prezentul neamului, să ne înfățișeze frumoasele noastre jocuri naționale și de unde să unduleze farmecul dulce al doinelor românești!

Visul lor a fost mândru și plin de farmec, dar ca, aproape toate visurile frumoase, durere vis a rămas. Realitatea cu legile ei crude, cari nu iartă, ne-a convins în cursul anilor ce s'au scurs, că dorul inițial al bunilor noștri bătrâni, între împrejurările noastre nu se poate realiza. Cu toată această convingere, astăzi aproape generală, ar fi greșit în judecata sa, acel care ar susținea, că așadar Societatea noastră și-a pierdut rostul său. Aceasta nu, domnilor! Pentru că în situația strâmtorată în care ne aflăm orice societate legal constituită și menită a promova cultura națională, își are importanța sa netăgăduită. Vorba e numai să ne știm pune silințele noastre în concordanță cu trebuințele reale și cu forțele de cari dispunem.

Din cele spuse reese de unde am plecat. Să căutăm acum a ne lumina, că unde am ajuns și cari sunt rezultatele ce am obținut până acum?

Orice se va zice despre activitatea de 40 ani a Societății noastre, pentru celce nu și-a pierdut simțul realității, rămâne lucru hotărât, că prin cele 37 adunări generale, ținute în felurite părți ale țării, și nu arareori împreunate cu festivale înălțătoare de inimi și de sentimente, prin publicațiile sale periodice și literare, prin încurajarea mișcării teatrale dela noi peste tot, și în fine, prin strângerea, filer cu filer, a unui fond propriu de 1/2 milion cor., — Societatea noastră a făcut, în im-

prejurările date, o însemnată operă de renaștere și întărire a sentimentelor noastre naționale și s'au obținut rezultate materiale, pentru noi în orice caz, însemnate!

Se naște, în chip firesc, întrebarea, ajunși la aceste rezultate, cum să îndrumăm activitatea noastră viitoare, pentru a ne apropia tot mai mult de scopul final cel urmărit?

Statutele societății noastre fiind, în acest punct, vagi și nedesluite, este de datoria noastră a ficsa precis și lămurit scopul nostru, cel mai apropiat și a statori deslușit mijloacele, de cari voim și putem să ne folosim în urmărirea aceluia. Iar, ajunși în această materie la hotărâri bine cumpenite și definitive, să stăruim consecvent pentru întruparea lor, și, înainte de a fi atins țânta propusă, să nu ne hazardăm în proiecte noi, pentru că fie acelea cât de seducătoare la aparență, în rezultatul final, în loc de a ne apropia, numai depărta ne pot de scopul urmărit.

Astfel văzând lucrurile, să căutăm, onorată adunare, a ne orienta că între împrejurările noastre de fapt, care ar putea fi problema noastră cea mai actuală, arzătoare?

În ce mă privește, un moment nu stau la îndoială să spun, că a sosit timpul, să ne ocupăm mai sistematic și mai înțelept, cu formarea unei trupe ambulante, compuse din actori profesionali!

Drept aceea, chiar cu rizicul de a abuza în câtva de bunăvoință dvoastre, vă cer îngăduința, să pot insista mai îndelungat asupra acestei chestiuni și să arăt încheierile, la cari eu am ajuns.

Onorată adunare!

Problema ce voim a o discuta, fiind, după natura sa, foarte complexă, va fi bine să limpezim din capul locului unele întrebări prealabile, esențiale, pentru că din răspunsul, ce se va da acestor întrebări, se vor desluși dela sine acele margini, între cari trebuie să îngrădim la început aspirațiile noastre, dacă voim să purcedem real și să ne ferim de iluzii deșerte.

În această ordine de idei, m'am întrebat: Ce fel de teatru voim noi să avem, cari sunt trebuințele artistice ale publicului iubitor de teatru în prezent, ce teatru putem noi deci susținea, și în fine, până unde ne putem întinde cu mijloacele noastre financiare, fără periclitarea fondului cel-avem?

Pentru a răspunde la întrebarea: ce teatru voim noi să înființăm? voiui spune, că noi nu avem nevoie de un teatru, în care să se facă artă pură, sau „artă pentru artă”, nu avem lipsă nici de un teatru pentru distracții ușoare, potrivite a satisface gusturi subțiri. Nu, domnilor! Gândul nostru trebuie să se îndrepteze spre un altfel de teatru. În teatrul doririlor noastre sigur, încă va trebui să se facă artă, dar artă cu anumită tendință, pentru că teatrul nostru trebuie să fie o școală pentru luminarea minților și

întărirea inimilor; teatrul nostru trebuie să fie un templu, în care să se preamărească virtutea, dreptatea, frumosul și adevărul etern și să se combată păcatele noastre strămoșești și vițiile noastre moderne; teatrul trebuie să fie un cămin, în care să arză nestânsă flacăra sacră a iubirii de neam, lege și tot ce e al nostru; în fine teatrul nostru trebuie să fie un altar, la care jertfa adusă să se slujească în o limbă românească dulce ca fagurile de miere și limpede ca apa cristalină a izvo-ului de munte!

Un astfel de teatru trebuie să fie, după mine, țânta doririlor noastre! Dacă este vorba, că ce fel de teatru putem noi în prezent forma și susținea, voiui spune, că la început nu ne putem gândi la un teatru de drame, opere și operete, pentru că ar trece peste puterile și trebuințele noastre actuale.

În situația în care ne aflăm, ajunge să avem o trupă în măsură a da bune reprezentații de piese populare, cu cântece naționale, comedii și așa numite piese de salon de un gen mai ușor.

Iar, dacă ar fi să se restrângă la cultivarea unui repertoriu, format din aceste 3 genuri de piese așa cred, că o trupă compusă din 12 persoane, la început ar putea satisface justele noastre așteptări.

Ținută în aceste cadre restrânse trupa teatrală poate fi formată și susținută în scurt timp, pentru că nu trece peste marginile posibilității și trebuințele noastre reale, nici peste mijloacele noastre financiare.

Aceste chestii prealabile limpezite, să trecem la o altă latură a chestiunii și să căutăm a lămurii, cum și anume cine ar avea să ia asupra sa sarcina formării și conducerii unei trupe ambulante?

Cine cunoaște greutățile împreunate în mod fatal cu selecționarea, instruirea, dar mai ales cu disciplinarea unei trupe ambulante, cine este inițiat în tainele culiselor, cine își poate face seamă cu suma de cunoștințe speciale, artistice, tehnice și de administrare, recerute la conducerea unui teatru, acela îmi va da dreptate când susțin, că societatea pentru fond de teatru, în formația sa actuală, condusă de un comitet compus din bărbați cu locuința în diferite centre și în cele mai multe cazuri cu ocupațiuni fixe, comitet, care numai cu greu și cu mari spese poate fi întrunit odată de două ori la an în ședințe plenare, — cu bun succes nu va putea lua asupra sa această însărcinare!

Pentru aceste motive, repet ceea ce am spus și în anul trecut, că o inițiativă privată ar fi de preferit. Ei bine, dar dela cine să așteptăm o asemenea inițiativă?

Spun scurt și limpede: Dela actorii noștri formați deja și dela bursierii noștri!

Eu sunt firm convins, că trupa ambulantă, mult dorită, între împrejurările noastre numai și numai din însuflețirea învăpăiată, din munca neobosită și apostolatul fanatic al bursierilor, respective actorilor noștri,

își poate lua ființa! Iar spre acest scop află de lipsă, că actorii noștri să se constituie, după norme bine stabilite, ca societari, în o companie dramatică, pusă în anume raporturi cu Societatea pentru fond de teatru. Aceasta e, după mine, calea adevărată, pe care am putea ajunge mai degrabă și mai sigur la intruparea ideii, ce ne preocupă. Mă grăbesc însă a accentua, că vremea apostolatului fanatic dar... flămând, a trecut, și noi nu un asemenea apostolat putem cere dela aceia, cari simt în sine dragoste, vocațiune și tărie pentru cariera de actor român! Dinpoziția trebuie să ne îngrijim, ca actorii noștri, chemați, după felul meu de a vedea, să împlinescă o importantă misiune culturală și socială în mijlocul nostru, să fie scutiți de grija zilei de mâine, pentru că numai așa se pot dedica cu dragoste și răgaz chemării lor, numai așa vor putea ridica prestigiul artei române dela noi, la care datori suntem a ținea cu toții în orice caz.

Pentru a se vedea, ce am putea noi face pentru o societate dramatică, constituită în modul arătat, urmează, să căutăm a preciza raporturile, în cari ar fi să stea această societate cu Societatea noastră pentru fond de teatru.

Drepturile, respective pretențiile noastre juste nu ar putea merge mai departe, decât, să avem o trupă bine compusă, în măsură a da reprezentării de mână întâi, cu un repertoriu admis de comitetul Societății noastre. Atât! Iar îndatoririle noastre ar fi, după a mea părere, întreite:

Prima îndatorire: să luăm asupra noastră sarcina de a crește încât nu-i avem, pe cei 10—12 artiști, despre cari am pomenit, oferindu-le bursele necesare, pentru a cerceta școalele speciale de artă dramatică.

Fiind apoi trupa constituită, am avea să-i garantăm, în mod absolut cert, o subvenție anuală de 30.000 coroane, pentru salarizarea actorilor. Ceeace ar permite pentru fiecare actor o medie de salariu de 2400 coroane la an, ca minim de salariu, merit a crește prin participare proporțională la venitele reprezentațiilor date.

Iar, în rândul al treilea ar trebui: să punem dela început fundamentul unei case de penziuni și ajutor, pentru asigurarea actorilor și a familiei lor, în cazurile date. Această casă de penziuni s'ar putea dota: prin o mică subvenție anuală dela Societate, prin o parte din venitele reprezentațiilor, prin o contribuție benevolă dela toate reprezentațiunile românești și în fine prin cotizațiile actorilor participanți.

S'ar mai putea multe spune pe această temă; eu mă mărginesc cu acest prilej să constat, în baza cifrelor din bilanțul nostru, că sumele specificate de mine, le avem aproape astăzi, iar eventualele lipse, cu siguranță matematică putem zice, că le vom avea în 4—5 ani. Urmează deci, că această sarcină financiară o putem lua asupra noastră, fără a ne atinge de stocul capitalului nostru, ba chiar fără a primejdui posibilitatea creșterii fondului, prin capitalizarea unei părți a venitelor sale.

Reasumând toate cele spuse, conchid deci, că: formarea unei trupe ambulante, după modalitatea indicată și ținută în limitele arătate, este posibilă în cel mai scurt timp!

O singură latură a chestiunii țin să o mai lămurim, înainte de a termina. Vă rog deci a-mi mai accorda câteva minute de ascultare.

Dacă este vorba să facem pregătiri serioase, este indispensabil să fixăm o dată sigură, la care vom a înființa trupa cestionată, fiind e-

vident, că altele vor trebui să fie pregătirile, dacă contemplăm un period de 5 ani, altele pentru un period de 10 sau 20 ani, și în fine cu totul altcunum vom purcede, dacă nu avem nici o dată sigură în vedere.

Încât mă privește, în credința că mă află în acord cu sentimentul public, dar totodată și rămas în marginile realității, eu dau expresie dorinței mele, ca trupa noastră ambulantă, dacă mai curând nu s'ar putea: să fie înființată cel puțin la anul 1920, când se vor împlini 50 ani dela urzirea Societății noastre!

Admițând acest termin, în interval se pot face toate pregătirile trebuitoare și sigur va crește și fondul la suma recerută.

Creșterea actorilor în acest caz, încât nu-i avem, se poate face în două serii, rămânând ca până la data proiectată, bursierii absolvenți iarna să facă teatru practic pe scenele din România pentru a-și deservăși mai ales dicția corectă, iar vara să facă turnee artistice la noi.

Onorată adunare generală!

Înainte de a părăsi locul distins dela conducerea Societății, pe care în lipsă de competență deplină, cum spuneam dela început, nu l-am putut primi decât până la adunarea prezentă, am crezut că este de datoria mea să espun în mod precis felul meu de a vedea chestiunea unei trupe ambulante a noastră. Laic fiind se prea poate, că soluția la care am ajuns să nu fie peste tot sau întru toate admisibilă, ori cum ar fi însă, cred că dacă ideile sulate cu acest prilej în mod mai concis, ar avea darul să provoace o discuție largă și serioasă, aceasta, sigur numai grăbi ar putea aflarea unei soluții satisfăcătoare din toate punctele de vedere!

După toate acestea nu-mi rămâne, decât să vă mulțumesc pentru bunăvoința cu care ați urmat espunerile mele și zicându-vă un Bine ați venit la adunarea de față, — să deschid ședința.

Muntenegru regat!

Durineo, în 15 August v., ziua în care principele Nichita al Muntenegrului a împlinit anul 50-lea de domnie, adunarea națională muntenegrină, în ședință solemnă, a adoptat în unanimitate moțiunea de a se ridica Muntenegru la rangul de regat. Principele Nichita a aprobat moțiunea și a luat imediat titlul de Nichita I., Rege al Muntenegrului. Reprezentanții statelor străine au fost încunoscători de această prin o notă diplomatică a guvernului muntenegrean.

Despre actul solemn al ridicării Muntenegrului la rangul de regat se dau următoarele amănunte:

Ședința adunării naționale (scupștina) s'a ținut la orele 6 dimineața. Prezenți erau toți deputații, iar afară lume enorm de mare. Președintele Gjukanovici a propus a se declara Muntenegru la rangul de regat. În urmă scupștina a mers în corpore la palat unde vicepreședintele ei a rugat pe principele Nicolae, care se afla încunscut de toți membrii familiei, de a primi propunerea scupștinei.

Principele Nicolae a răspuns printr'un lung discurs, în care a declarat, că primește propunerea de a restabili vechiul regat, cu atât mai mult, cu cât vede în dorința scupștinei reînvierea conștiinței trecutului Muntenegrului și recunoaștea în acest caz solemn o bucurie și o mândrie, că fericirea poporului său și propria sa fericire este, ca Muntenegru, sub apărarea lui Dumnezeu atotputernic și a Rusiei fraterne, să ocupe un loc printre statele civilizate.

Își asumă demnitatea regală, care aparține Muntenegrului în temeiul drepturilor lui istorice, precum și al propriilor sale merite. Este ferm încredințat, că toate marile puteri vor saluta cu bunăvoință, pe lângă regatul de peste Dunăre al Sârbiei, și pe acela de pe malul mării sârbești, ca o nouă garanție de progres cultural și de pace pe această graniță dintre răsărit și apus, și ca o garanție înocă și mai fermă pentru existența și viitorul mai bun al poporului sârb.

„Dzeu să binecuvinteze opera noastră și patria noastră iubită. Muntenegru să propășască din ce în ce mai mult“. Cu aceste cuvinte a terminat Regele.

În momentul în care regele Nicolae a terminat discursul său, acesta a fost primit cu stigăte entuziaste de jivio! Principele moștenitor ieșea atunci în balcon și anunța mulțimei enorme, care se afla îngrămădită la spatele rândurilor de trupe, proclamarea regatului.

Cuvintele principelui moștenitor sunt primite cu strigăte frenetice de jivio! Entusiasmul este de nedescris.

Deputații și miniștri s'au înapoiat la scupștină, unde s'a adoptat legea proclamării regatului în mijlocul ovatiunilor entuziaste.

La orele opt dimineața s'a oficiat la catedrală un serviciu divin, la care au asistat familiile regale de Muntenegru și de Italia, toți prinții și prințesele, membrii guvernului, corpul diplomatic, etc.

Înapoiându-se la palat, Regele a primit felicitări din partea familiei, principilor, principeșelor, corpului diplomatic. În urmă cortegiul a mers la noul palat, unde guvernul, scupștina, șefii diferitelor religii, au exprimat regelui felicitări e lor.

Conferențele învățătoarești.

II.

Formarea voinței și a caracterului moral prin învățământ.

De Petru Rusu, învățător în Cebea.

(Fine).

România.

Afară de religie, ca mijloc pentru dezvoltarea caracterului foarte potrivite sunt: Culegerea de proverbe ale lui A. Panu, d. e. *Nastratin Hoge*, care chemă la o nuntă și mergând cu niște haine mai de rând, nime nu l-a băgat în seamă de loc. Atunci se duce și împrumută niște haine scumpe cu cari iar se întoarce la nuntă. Toți atunci îl poftesc și-i dau locul cel mai de cinste și „El dacă șezu la masă ș'a întins măneca'n vas zicând: Poftim, poftim, blană, mănăncă ce e mai gras“.

L-au întrebat nuntași, că pentru ce face el acestea? El a răspuns: „Cu hainele cele proaste nime nu m'a cinstit... Că vezi toți privesc la haină și persoana n'o cinstesc“.

După cetirea acestei bucăți învățătorul va arăta copilului, că nu trebuie să judeci omul după îmbrăcăminte, căci poate el fi destul de însemnat și-i vei da sfatul să nu se poarte prost cu copiii rău îmbrăcați ca și acei meseni cu Nastratin Hoge.

Fabulele lui Alexandrescu d. e. „*Cănele isgnoit*“ arată pe oamenii schimbăcioși cari cârtesc asupra celui lovit de soartă; iar după ce ajunge la avere și cinste aceste, tot ei îl laudă și linguesc.

În „*Boul și vițelul*“, vedem pe omul prost ajuns boer mare, cu cât dispreț vorbește foștilor săi pretini.

În „*Cănele și cățelul*“, vedem pe bărbatul stăpânit de mândrie și de o modestie falsă, zicând că el nu iubește mândria și vrea ca egalitatea să domnească.

În „*Lupul moralist*“, vedem pe vicleanul, care predică morală cu cuvântul, dar în faptă n'o urmează, ș. a. ce se pot întrebuința toate cu folos pentru sufletul copiilor.

Istoria.

La formarea caracterului moral contribuie foarte mult istoria, care dă elevului exemple și biografii anume pentru scopul acesta, de a-și abstrage principii morale.

Științele naturale.

Apoi contemplațiunea lucrurilor lui Dumnezeu. Acel măiestru admirabil al naturii este Dzeu. Privind deci lucrurile din natură cu tot ce se ține de ele, ajungem la ideea unui adevărat Dzeu. Naturalistul Liné spune: „Studiul naturii este drumul cel mai plăcut, ce conduce la adorarea Dzeului“.

Durere însă, că în școalele noastre nu se prea dă nici o atențiune științelor naturale.

Matematica.

Matematica contribuie la formarea caracterului, numai dacă se aplică la obiecte concrete. Mai contribuie și prin aceea că ea arată un adevăr sigur d. ex. $2 \times 2 = 4$. Un profesor a întrebat în mod satiric: oare cum se învață matematica în legătură cu științele religioase-morale? Răspunsul a fost: Dacă un elev îndată după explicare nu știe, nu te superi pe el, nu-l măgărești, nu-l rușinezi între ceilalți, nu-l promiți trântirea, ci cu iubire te aprăie de el și cauți să vezi, că ce a fost cauza de n'a înțeles din explicare. Copilul atunci simte iubire și scopul l-ai ajuns, căci iubirea e sentiment religios-moral.

Cetitul.

Cetitul făcându-se în mod mehanic nu contribuie la formarea judecării și la formarea voinței, prin urmare nici la formarea caracterului. Ce învață elevii la cetit să fie cunoscut de mai înainte, d. e. Cuvântul „mama“ sau „tata“ să le fie cunoscut din o poveste.

Elevul să se pronunțe singur asupra conținutului din bucata de cetire, căci atunci i se întărește puterea judecării și apoi contribuie la dezvoltarea caracterului. Pieseile să fie de conținut moral. Iar teme grele nici când să nu li se dea, ci conform gradului lor de pricepere.

Greșeli-pedepse.

Tot pentru formarea caracterului, Ziller, când unul dintre elevi greșea ceva, le spunea și celorlalți elevi, că cutare a făcut cutare faptă, ce pedeapsă ar merita? Elevii își dau părerile. Dar Ziller le zicea: nu l-a îndemnat cineva? Adecă, cănta împrejurările în care s'au aflat când a făcut fapta. Apoi iar întreba: Care a mai făcut asemenea greșală? Ce pedeapsă i s'a dat? ș. a.

Ori ce greșală a elevului să o îndreptăm cu iubire, să nu fim gata, pentru ori ce vină, cu bătaia. Pentru că dacă vrei să faci din un copil rob, care să fie dus de nas de toți, bate-l mereu. De vrei însă să formezi din el un om neprefăcut, bun, nu vei face acest lucru. Nu urmează de aici, să nu aplici și pedeapsă. E bună de multe ori, dar mai întâi trebuie să fi încercat mijloace blânde, să te fi folosit de iubirea ta.

Ca să influențăm asupra moralului elevului pedepsit cu arest, nici când să nu fie lăsat singur. Învățătorul să-l cerceteze, să-i arate greșala elevului, și părerea de rău, că a trebuit să-l pedepsească așa de aspru.

Excursiuni.

La formarea judecării și apoi la formarea caracterului moral contribuie și excursiunile, dacă sunt bine întocmite. La excursiuni să punem pe elevii cei mai tari să dea ajutor celor slabi, d. e. să le ducă merindea, ori celui ce i s'a gătat să-i dea dintr'a lor, să le ajute să-și tocmescă încălțăminte ș. a.

Învățătorul are să gândească înainte, că ce trebuie să facă ca excursiunile să fie plăcute, să nobiliteze firea, să deștepte în elev sentimentele pentru frumusețile naturii, ce trebuie să facă ca elevii să aducă amintiri pentru toată viața lor ș. a.

Tot asemenea pauzele dintre ore să se facă sub supravegherea învățătorului.

Desemn-Cant.

Desemnul și cantul contribuie la dezvoltarea gustului estetic și ca atare la cultura estetică, care e strâns unită cu cultura religioasă-morală.

Gimnastică-Jocuri.

Gimnastica și cu deosebire jocurile contribuie la formarea caracterului. De regulă se spune că copiii cari se joacă mult vor ajunge niște strengari, niște oameni de nimic; iar aceia, cari sed liniștiți, nemisocați pe scaun, sunt băieți din cari mai târziu vor fi oameni buni. Nimic nu e mai greșit. Pedagogia din contră susține, că copiii cari nu se joacă sunt slabi și de minte, cei cari se joacă însă își desvoltează și mintea.

Din jocuri poți cunoaște caracterul, adecă felul de a fi al copilului. Unuia îi place în jocul de a hoții, el să fie capul hoților. Acesta și mai târziu va fi un om, care va dori să fie în fruntea altora.

Altul va întrebuința, ceea ce numește românul „*șmecherie*“, deci și mai târziu se va folosi de asemenea mijloace. Cel ce se ocupă cu creșterea unui copil, când se joacă poate să-i vadă apucăturile lui bune sau rele, și va ști cum să-l înmormăntă apucăturile rele, sau să desvolte pe cele bune.

Maxime.

Mai sunt maximele prudenței, cari ne fac să vom ceva fiind de folos, să nu ne lășăm conduși de maximele simțirii, d. e. Somnul de dimineața ne place că e dulce, dar maximele prudenței ne span, că nu e folositor a dormi dimineața până târziu, că trebuie să lucrăm. Dar aceasta să înțâmplă, când elevul a ajuns la o dezvoltare mai înaltă. Chiar din acest motiv la copii nu se poate vorbi de caracter.

Loc inexprimabil.

Tot pentru dezvoltarea caracterului moral se cuvine, ca locurile inexprimabile să fie separate al băieților de al fetelor, și la o distanță convenită. Băieți și fete deodată, nici când să nu se lase, ci deosebiți și câte unul.

Datini.

O rea datină e la orașe, că mulți își duc copiii la teatru. În teatru lucrul mai totdeauna se exagerează, se espune în co-

lori departe de starea reală a lucrului. Pentru oamenii mari își au sensul și valoarea lor necontestabilă, dar na tocmăi pentru copii. Cei dela sate își duc copiii la birturi.

Am zis, că învățământul influențează în mod mijlocit (indirect) asupra formării voinței și a caracterului. O influență directă și imediată asupra formării voinței și a caracterului e rezervată disciplinei pedagogice. Formarea voinței și a caracterului în elev, fiind dintre toate lucrările cea mai grea, nu se poate expăra decât prin o influență combinată a învățământului și a disciplinei pedagogice.

Fiind formarea caracterului moral suprema țintă a educației, nu pot să serve ca *fundament decât tot datine morale*. Astfel educatorul nu va veni cu teorii, nu va căuta să arate copilului prin judecăți, că outare lucru e bine să-l faci, și cutare e rău, ci va aduce astfel de lucruri încât să-i placă numai ce e bun, depărtându-se de lucrurile rele. D. e. vrei să faci pe un copil milos, îi vei da, ca exemplu fapte de imitat. Vezi un cerșitor, care cere milă îi vei da lui în mână banul să-l dea, sau mâncare, sau alte lucruri necesare, ori le dai tu ca el să te vadă, ca astfel se abstrage cu timpul în spiritul lui o *voință generală*, de a ajuta pe cei lipsiți. Și voința aceea generală se revocă în conștiința lui ori de câte ori se prezintă un caz analog, ca un principiu după care voinele ulterioare se conformează. De aici însă urmează că, precum sunt principii așa e și caracterul omului: dacă acelea sunt în conformitate cu legea morală, caracterul e moral, dacă sunt în contradicție cu acea lege, dacă sunt principii, ce ies din egoism, din pasiuni de jos, caracterul e imoral.

Formarea caracterului moral fiind ținta supremă a educației, educatorul pentru nimic nu are să se întrepună cu atăta stăruință, ca pentru stabilirea a cât mai multor principii morale în conștiința elevului. Principiile, ce elevul le câștigă din experiența proprie, din însuși viețuirea morală, sunt pentru el mai înțelese, ca a-celea după care e deprins a se acomoda, sunt mai ovalificate a-i determina voința în viitor, prin urmare și de a-i întări caracterul moral.

Caracterul moral fiind punctul de culminare al dezvoltării spiritului omenesc, formarea lui în nici o împrejurare nu se poate termina sub decursul educației, ci are să se continue și în viață mai mult decât dezvoltarea oricărei alte părți a vieții spirituale. Educația, se poate zice, și-a rezolvat problema, dacă prin mijloacele ei, prin învățământ și disciplină, a izbutit a face, ca elevul, ajuns la starea independenței, să pozează cel puțin calitățile principale, menite a constitui caracterul moral, precum e: onestitatea, sinceritatea, dreptatea, echitatea și bunătatea.

NOUTĂȚI

Consistoriu mitropolitan.

Astăzi, Vineri, 2 Septembrie n. s'a întrunit în Sibiu consistoriul mitropolitan al bisericii noastre. Ședințele se țin sub președinția I. P. S. Sale, Arhiepiscopului și Mitropolitului Ioan Meșianu.

Delegațiunea fundațiunii Gozdu.

Eri, Joi, și-a terminat delegațiunea fundațiunii Gozdu lucrările avute cu împărțirea stipendiilor din această fundațiune. După cum am mai spus și altădată, în prima linie au fost luați în considerare stipendiștii cei vechi, 188 la număr, dintre cari unii au primit stipendii chiar mai mari decât în anul espi-rat. Apoi au fost luate în censurare rugărilor noi, intrate dela 140 studenți dela școalele superioare, și dela 84 elevi dela școalele medii. Delegațiunea a putut să împărțască cu stipendii noi numai 50 de petenți dintre aceștia noi, fiindcă pentru mai mulți nu s'au ajuns sumele remase disponibile. Fundațiunea Gozdu are deci acum 238 de stipendiști.

Misiune engleză la Sinaia. Mareșalul Lord Roberts, ca ambasador extraordinar al regelui englez, a sosit la Sinaia pentru a notifica regelui Carol urcarea pe tron a suveranului englez Gheorghe al V-lea. În onoarea misiunii engleze s'a dat la castelul Peleş un prânz de gală, la care au fost invitați și membrii legațiunii Marii Britanii.

Limba română la universitatea din Budapesta. Dl. Dr. Iosif Popovici înștiințează că în semestrul de toamnă al anului școlar 1910—1911 va ține următoarele cursuri: a) Elemente slave, în limba română, b) Cetirea și explicarea textelor vechi românești și c) Gramatica română. Fiecare curs are câte două ore pe săptămână și se ține d. a. între orele 6 și 7 în sala XI a universității.

Recensământul din Ianuar. În primele zile ale lui Ianuarie din 1911 se va face numărarea oficială a locuitorilor țării noastre. Aceasta este a cincea numărare începând din 1869. Număratoarele defectuoase s'au făcut în veacurile de mai înainte; așa în 1715, 1720 și în 1805, când sau numărat capetele de familie iobăgești, dar nu pentru a afla puterea economică și culturală a țării, ci pentru ca să se poată pune dările, și totodată să se știe câți soldați ar putea da țara la caz de nevoie. Număratoarele din vechime lăsa la o parte pe toți nobilii și pe toți preoții precum și pe copii și pe femei: căci toți aceștia nu erau supuși nici la dare, nici la serviciul militar. — Număratoarele oficiale cea mai apropiată a Ungariei se crede, că va da ceva peste 21 milioane de suflete. Pentru a săvârși munca obositoare împreună cu recensământul, se vor întreprinde cam 50 de mii de oameni, cari vor sta la dispoziția serviciului central de statistică al țării. În primele luni ale anului viitor vom afla numărul locuitorilor; datele celelalte vor fi prelucrate abia în timp de doi sau de trei ani.

Serbările noastre culturale în presa ungurească. Cu toate că nu știm să existe alte așezăminte cu numele „Astra”, decât un institut de bani în Banat și o societate petroliferă în România, totuși gazetele ungurești povestesc mereu de *Astre*, de căteori societățile culturale române din țara noastră își țin așa numitele adunări generale. Ziarele compatrioților, la prilejuri d'acestea, de obicei raportează știrile cele mai prăpăstioase. Astfel, bunăoară, despre ultima adunare a Societății pentru fond de teatru român cetim următoarele: „Reuniunea românească *Astra*, a ținut în Reghinul-săseso o adunare, la care au venit peste o mie de români din patrie și străinătate; s'a constatat că fondul a crescut la 600 de mii coroane... teatrul românesc se va clădi în Sibiu...” Altă știre, tot atât de exactă, despre aceeași *Astra*: „In Reghinul-săseso românii s'au făcut mari demonstrații împotriva ungarilor, au strâbatut d'alungul stradelor cu drapelul românesc, au cântat cântece oprite, au strigat într'una: *Jos cu ungurii! Jos constituția!* iar oratorii au ținut poporului vorbiri agitatorice”. — Mai lipsese, pentru completare, numai arestarile oratorilor și osândirea lor.

Arhiducele Iosif a cumpărat în comitatul Aradului pădurea de zece mii de jugăre dela Gurahont pentru prețul de șapte sute de mii de coroane.

Expoziția de vite în Brașov, în considerare că s'a ivit boala de unghii și de gură pe teritoriul comitatului, a fost amânată pe anul 1911.

Condamnare. Ziarul *Progresul* din Oravița a fost condamnat de tribunalul din Biserica-Albă la o amendă de 70 de coroane pentru motivul că, fără să aibe cauziunea recerută, a publicat știri politice.

Rugare. Un comerciant român caută un local potrivit de prăvălie, la o poziție bună, într'un centru românesc, și roagă inteligența română să-i recomande un astfel de centru. Adresa comerciantului se poate afla la redacțiunea ziarului nostru.

La fondul „Victor și Eugenia Tordășianu pentru înzestrarea fetelor sărace”, al Reuniunii meseriașilor români sibiieni, au mai dăruit: Nicolae Oprean, notar II (Poiana), 20 bani; Adam Tutor, învățător (Arpașul sup.), 50 bani; Aron Fântână, comerciant (Băzilești-Gorj), 20 bani; Vasile Tărean, inv. (Sacul) soția sa Elena n. Demetrevici și ficele lor Ofelia, Maria și Eva cor. 1-20.

Una-alta. Spicuri din articolele unui număr al celor cu autorizarea suspendată: „Dl. X... are rolul de a da ansă (!) la neînțelegeri... „Printre oaspeți s'a observat și o frumoasă oină de clerici absolți (!) și de alte profesii”, (va să zică clericii absolți, spre deosebire de clericii relativi). „In această ședință (a învățătorilor) conform ordinului de zi s'au citit disertațiile... „Au mai suferit leziuni încă două femei... „După ce a murit, cadavrul s'amana cu un aluat moale de culoare vântă... (Ingrozitor!)

Idei șoviniste. Săptămâna trecută s'a ținut în Budapesta un congres de învățători maghiari, unde s'a luat o rezoluțiune privitoare la desființarea preparan-diilor confesionale. Din fericire s'au ivit și în numitul congres mai multe voci, care au desaprobat ideile acestora șoviniste.

Rafael ca pedagog. Scriitorul Rossegger povestește un caz interesant despre un dascăl neamț, care nu era tocmai iubitor de artă. În școala acestui dascăl nu se găsea nici un tablou, afară de o fotografie mare și veche. Fotografia reprezenta cele două capete de ingeri dela piciorale madonei saxonice, opera ilustrului pictor Rafael. Se știe, că ingerașii aceștia din marele tablou sunt zugrăviți cu obrazul răzimat pe coate. Dascălul, fiind întrebă, de ce a pus fotografia în școală, a răspuns: „Am pus-o numai d'aceea, ca elevii mei să vadă, cât este de urât când cineva se razimă în coate!” — Mai zică cineva, că arta nu poate fi de folos în pedagogie!

După 34 de ani. În comuna Wels din Austria de sus s'a prezentat zilele acestea la poliție un muncitor de 57 de ani și s'a rugat să fie arestat. Omul acesta, muștrat de conștiință și de frică să nu înnebunească, a mărturisit că înainte cu 34 de ani, din lăcomie de perale, a dat foc casei sale, care era asigurată contra focului; ear mai înainte cu 25 de ani a aprins alte trei clădiri din vecinătate. A-prinderile din urmă le-a comis, cum afirmă, din răzburare.

Dela teatru. Seria de reprezentații care s'a început Joi în 1 Sept. n., dovedește, că trupa de opere și drame de sub direcțiunea dlui D. Sălăgiu este compusă și în anul acesta din artiști și artiste de valoare. Opereta „Contele de Luxemburg”, de Lehar, reprezentată acum în-taia oră pe scena teatrului sibian, a avut darul să atragă un număr audior. Cântecel melodioase ale compozitorului Lehar au fost bine primite. Au plăcut mult și dansurile din operetă, executate cu gust și cu o rară îndemânare. Astăzi Vineri se reprezintă drama în 4 acte *Taijun*, iar Sâmbătă marea operetă *Baronul Tiganilor* de Straus. Inceputul la 8 ore sara.

Congresul indienilor. Cel mai curios între toate congresele ce s'au ținut vre-odată, a fost de sigur congresul din zilele trecute al indienilor catolici, care s'a întrunit în Dakota de nord pe teritoriul Statelor-Unite. Au participat patru mii de indieni, bărbați și femei. În prima zi congresiștii au primit sărbătorește pe episcopi și pe trimisul apostolic dela Roma. Căpeteniile bătrâne indiene au salutat unul câte unul pe fruntașii bisericii ținând vorbiri, care firește nu prea sâmnau cu ale oratorilor din alte congrese. Un moșneag indian între altele a declarat, că poporul său mult s'a schimbat în cursul vremii, iar schimbarea aceasta are să o mulțamească numai fustelor negre (reverenzilor).

Starea sanitară în Italia sudică. Un ziar vienez primește o corespondență despre starea igienică în Apulia, unde bân-tuie holera, secerând până acum câte 10—15 vieți omenști pe zi. Holera, zice corespondentul, a nimerit tocmai acolo unde lupta împotriva ei este mai grea. Italia întreagă își dă seamă de acest lucru, de aceea și îngrijorarea e mare. Apulia are la 2 milioane și jumătate de locuitori, dar e nespus de murdară, mai ales fiindcă lipsește apa. Locuitorii se îndeletnicesc numai cu agricultură, cultivă grâu, viță de vie, migdal, smochini, maslini. Locuiesc în sate mari, cu 10 până la 20.000 de locuitori. Dar și orașele, nu numai satele, nu au canalizare și nici latrine, iar grija de curățenie le lipsește cu totul. S'au luat cu toate acestea măsuri energice. Au turnat var pe strade, au spoit casele, le-au desinfecat, iar pe bolnavi și pe cei ce au fost în atingere cu ei i-au despărțit și pus sub streșă. Locuitorii cu dare de mână au plecat, dar numai celor sănătoși li s'a dat voie. Pretutindeni unde au sosit fugarii, în Neapol, Roma, Genova, Turin, Milano etc., s'au împrăștiat șvonuri, că s'au întâmplat cazuri de holera, dar nu s'a dovedit nici unul până acum. De oare ce chiar Neapolul e acum curat, iar în Italia de miază noapte starea igienică nu lasă nimic de dorit, nu e de temut că s'ar putea întâmpla pe acolo epidemie, chiar dacă s'ar duce câteva cazuri din Apulia. Dar pargba este multă, căci tot comerțul s'a intrerupt, esportul a înecat. După unii holera n'au adus-o țigani din Rusia, ci ar fi venit de-a dreptul din India pe la Suez.

Cărți și reviste.

„Carte de cetire maghiară pentru clasa a II-a de Iuliu Crișan, învățător în Săliște”. Se poate procura dela librăria arhidiecezană din Sibiu și dela Nic. Țintea, negustor în Săliște. Prețul unui exemplar e 50 fil. Această carte e scrisă conform planului ministerial și după im-prejurările școalelor noastre.

„Luceafărul”, revistă literară și artistică, nr. 17 a apărut cu următorul sum-mar bogat și variat: I. Boroia: Ileana (poezie). Mihail Sadoveanu: Lacrimile. I. U. Soriciu: Iubirea mea (poezie). I. U. Soriciu: Populară bulgărească (poezie). Em. Gârleanu: Din lumea celor ce nu cuvântă: Floarea lacrimilor. Maria Cuntan: Note de drum (poezie). Marcel Olteanu: Căpitanul meu. V. Cioflec: La sbor (schită). Dări de seamă: Gh. Panu, Amintiri dela „Junimea” din Iași; Alexandru Teodor Stamatia: Din trîmbițe de aur; * Conferențele „Vieții Nouă” (Il. Chendi). Onisifor Ghibu, Ziaristica bisericească la Români (I. Matei). Cronică: Comemorarea lui Bunea. Literatură militară. Cărți de cetire. Pentru bibliotecile școlare. Geografia ca știință Expoziții etnografice. Intreceri de călușeri. — Reviste și ziare. — Notițe. — Veselia lumii. — Poșta Redacției. — Bibliografie. Ilustrațiuni: Vadul. Comuna natală a lui Dr. Aug. Bunea. Casa părintească a lui Dr. Aug. Bunea. Casa din Blaj, în care a locuit canonicul Bunea. Dr. Aug. Bunea, absolvent al inst. Propaganda Fide. 4 fotografii referitoare la întrecerile de călușeri din Elisabetopol.

„Cartea de Aur”. A apărut și s'a trimis tuturor abonaților volumul VI din publicațiunea dlui T. V. Păcățian: „Cartea de Aur sau luptele politice-naționale ale Românilor de sub coroana ungară”. În volumul acesta sunt înșirate evenimentele politice dintre anii 1872—1881. Cu toate că volumul e cu opt coale mai mare decât cele premergătoare, iar tiparul cu mult mai scump ca mai înainte, prețul e același, adică 10 coroane exemplarul broșat și 12 coroane exemplarul legat. Doritorii de a avea toate volumele apărute, I—VI, cu prețul de 60 coroane esemplare broșate, ori 72 coroane esemplare legate, adreseze-se autorului în Sibiu (Nagyszeben). Prețul poate fi plătit și în rate lunare.

Poșta redacției.

Mai multora. Titlul broșurii din care am scos interesante articole publicate în ziarul nostru, e pe nemțește următorul: „Das Nationalitätenproblem, eine politische Studie über die Polenfrage und die Zukunft Österreich-Ungarns, von Dr. jur. Walther Schücking, o. ö. Professor der Rechte zu Marburg. Dresden 1908. Von Zahn und Jaensch”. Prețul o marcă germană și jumătate.

Mersul trenurilor în Sibiu.

1. Plecare.

1. Cătră Copșa, Ocna: 7-26 dimineața, 1 după amiază, 4-30 d. a., 11-10 sara.
2. Cătră Ocna, la băi: 9 n. de a., 2 d. a., 3-55 d. a., 6-30 sara.
3. Cătră Vinț, Săliște: 3-5 noaptea, 7-43 dimineața, 3-50 d. a.
4. Cătră Cuntă: 12-25 d. a. (Numai Marția, Vinerea, Dumineca și în serbători.)
5. Cătră Făgăraș: 4-20 dimineața, 1-30 d. a.
6. Cătră Turnu-roșu: 4-6 dimineața, 1-5 d. a.
7. Cătră Ciznădie: 5-21 dimineața, 7-30 n. de a., 1-45 d. a., 8-31 sara.

2. Sosire.

1. Dela Copșa, Ocna: 3-55 dimineața, 7-25 dim., 11-55 n. de a., 8-56 sara.
2. Dela Ocna, băi: 10-33 n. de a., 3-17 d. a., 6-11 și 7-48 sara.
3. Dela Vinț, Săliște: 6-40 dim., 12-24 d. a., 8-21 sara.
4. Dela Cuntă: 9-50 sara. (Numai Marția, Vinerea, Dumineca și în serbători.)
5. Dela Făgăraș: 7-16 dimineața, 8-59 sara.
6. Dela Turnu-roșu: 3-37 d. amiază, 10-27 sara.
7. Dela Ciznădie: 7 dim., 1-28 d. a., 3-22, 10-9 d. a. sara.

Nr. 404/1910.

[327] 1—3

Concurs.

Pe baza rezoluției preavenerabilului Consistor arhiepiscopar Nr. 8475 Bis. ex. 1910 pentru ocuparea postului de paroh în comuna **Gelmar**, parohie de clasa a II-a (a doua) prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile de la publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt: toate venitele parohiei, fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat.

Fiitorul paroh va avea să plătească darea după pământurile bisericesti pe cari le folosește.

Concurenții vor avea a-și subțerno rugărilor concursuale instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul deschis și a să prezenta în modul prescrip de regulament parohial în vre-o Duminecă ori sârbătoare la biserică spre a face cunoștință cu parohienții.

Orăștie, 31 Iuliu 1910.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al tracului Orăștie în conțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Domșa
protopresbiter.

Nr. 846/1910 prot.

[330] 1—3

Concurs.

Pentru întregirea postului al 2-lea de învățător la școala noastră confesională gr. ort. română din **Cincul mare**, în protopresbiteratul Agnitei, se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 zile de la prima anunțare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post învățătoresc sunt:

Salar fundamental 1000 cor., cvinze-niile prescise, cari se vor socoti numai după ocuparea definitivă a acestui post, cuartir în natură și grădina conform legii.

Concurenții vor avea să dovedească, că au calificațiunea prescristă de lege, că sunt cântăreți buni și că au calificațiunea necesară de a instrui și conduce un cor bisericesc în mai multe voci, care va avea să cânte în Duminecă ori sârbători și pentru care ale-sul va primi o remunerațiune deosebită stato-rită de comitet.

Aceia dintre concurenți, cari au mai servit ca învățători și în alte comune biseri-cești, să alăture la petițiunile lor și certifi-catele despre purtarea lor morală și despre rezultatul obținut cu elevii în comunele res-pective.

Învățătorul ales e obligat să conducă școlarii la biserică în toate Duminecă și sârbătorile și să cânte cu ei când nu cântă corul.

Ceice doresc să ocupe acest post să-și trimită rugărilor împreună cu documentele trebuincioase subsemnatului în termenul fixat și să se prezenteze în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserică spre a-și arăta destoi-nicia în tipic și cântări și a se face cunos-cuți poporului.

Petițiunile întrate după termen precum și acelea dela cari lipsește vre-un document din cele cerute în regulamentul școlar și în acest concurs nu se vor lua în considerare.

Agnita, 16/29 August 1910.

În conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Ioachim Muntean
protopop.

Dela Librăria arhiepiscopară se poate procura:

Ivela, Cântecul Vetrei luminoase. Pentru voce și pian. Se vinde în favorul asilului pen-tru orbi „Vatra luminoasă” înființat de M. Sa Regina Elisaveta a României.

Prețul 2 coroane, plus porto 30 bani.

Szebenvármegye alispánjától.

8404/910. alisp. sz.

(328) 1—1

Versenytergályási hirdetmény.

Szebenvármegye közigazgatási bizott-ságának 1910 augusztus hó 8-án 1808/910 sz. a. hozott határozatával a nagyszeben-nagydisznód-cód-talmácsi th. 15—16 km. szakaszának áthelyezése vonatkozó mun-kálatokat engedélyezte.

A fentemlített munkálatok kivitelének biztosítása céljából 1910. szeptember hó 20-ik napjának d. e. 11 órájára Szeben-vármegye székházában tartandó zárt aján-lati versenytergályás hirdetettik.

A versenyezni óhajók felhivatnak, hogy a fentebbi munkálat elvállalására vo-natkozó és az általános feltételekben előírt 5% bánatpénz a nagyszebeni m. kir. adó-hivatalba való letételét igazoló nyugtával ellátott zárt szabályszerűen kiállított aján-lataikat a kitűzött nap d. e. 9 óráig hoz-zám anyival inkább adják be, mivel kés-sőbbben érkezettek figyelembe vétetni nem fognak.

A versenytergályáson ajánlattevők vagy igazolt képviselők jelen lehetnek. A versenytergályást tartó bizottság fen-tartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson.

Tárgyalás alá csakis szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett, közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok vétetnek.

Távirati uton érkezett ajánlatok fi-gyelman kívül hagyatnak.

Az ajánlat borítékán az alábbi felírás alkalmazandó:

Alispán urnak

Nagyszeben.

Ajánlat 8404/910 sz. hirdetményel kiirt a nagyszeben-nagydisznód-cód-talmácsi th. közút 15—16 km. szakaszának áthelyezésére.

A szóban forgó munkálatokra vonat-kozó kiírási művelet a nagyszebeni m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthető.

Ajánlat csakis az államépítészeti hi-vatalnál 30 f. ár mellett beszerezhető ür-lapokon tehető. Ugyanott a választos terv és a pályázati feltételek 2 K beszerzési áron kaphatók.

A kivitelre nézve kereskedelemügyi m. kir. Minister ur által a vasbeton fed-lapok készítésére kiadott feltételek és an-nak kiegészítéséről szolgáló különleges ha-tározmányok mérvadóak.

Ajánlattevők ajánlataikkal 30 napig kötvé maradnak.

A versenytergályási bizottság előtt ismeretlen ajánlattevők illetve a kikk el a vármegye vállalati összeköttetésben nem állott, tartoznak szállítóképeségüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara által kiállított bizonylattel igazolni a hová telepjük szerint tartoznak.

Nagyszeben, 1910. évi augusztus hó 27-én.

Alispán helye:

Stroia

vm. főjegyző.

Szebenvármegye alispánjától.

8609/910 alisp. sz.

(329) 1—1

Versenytergályási hirdetmény.

Szebenvármegye közigazgatási bizott-sága 1910 évi augusztus hó 8-án 1795. sz. a. kelt határozatával az uje-gyház alcina-vecserdi th. közút 2—3 km. között levő 8 számú 15.00 m. nyitású Hírcá patak hid-nek vasbetétes betonezerkezettel leendő újjaépítését engedélyezte.

A fentemlített munkálatok kivitelének biztosítása céljából 1910 évi szeptember

hó 23-ik napjának d. e. 11 órájára Sze-benvármegye székházában tartandó zárt ajánlati versenytergályás hirdetettik.

A versenyezni óhajók felhivatnak, hogy a fentebbi munkálati vállalása a vo-natkozó és az általános feltételekben előírt 5% bánatpénz letételét igazoló m. kir. adóhivatali nyugtával ellátott zárt, szabá-y szerően kiállított ajánlataikat, a kitűzött nap d. e. 9 óráig hozzám anyival inkább adják be, mivel későbbben érkezettek figye-lembbe vétetni nem fognak.

A versenytergályáson ajánlattevők vagy igazolt képviselők jelen lehetnek. A versenytergályást tartó bizottság fen-tartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül az ajánlott árakra való te-kinzet nélkül szabadon választhasson.

Tárgyalás alá csakis szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett, közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok vétetnek. Távirat uton érkezett ajánlatok figyelmen kívül hagyatnak.

Az ajánlat borítékban az alábbi fel-írás alkalmazandó:

Alispán urnak

Nagyszeben.

Ajánlat a 8609/910 számú hirdetmēnyel kiirt, az uje-gyház alcina-vecserdi th. közút 8. számú Hírcá patak hidjának újjaépítésére.

A szóban forgó munkálatokra vonat-kozó kiírási művelet a nagyszebeni m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hiva-talos órákban naponként megtekinthető.

Ajánlat csakis az államépítészeti hi-vatalnál 30 f. ár mellett beszerezhető ür-lapokon tehető. Ugyanott a választos terv és a pályázati feltételek 2 K beszerzési áron kaphatók.

A kivitelre nézve kereskedelemügyi m. kir. Minister ur által a vasbeton fed-lapok készítésére kiadott feltételek és en-nek kiegészítéséről szolgáló kü önleges ha-tározmányok mérvadóak.

Ajánlattevők ajánlataikkal 30 napig kötvé maradnak.

A versenytergályási bizottság előtt ismeretlen ajánlattevők illetve a kkk el a vármegye vállalati összeköttetésben nem állott, tartoznak szállítóképeségüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara által kiállított bizonylattel igazolni a hová telepjük szerint tartoznak.

Nagyszeben, 1910. évi augusztus hó 29-én.

Alispán helye:

Stroia

vm. főjegyző.

La

Librăria arhiepiscopară

se află de vânzare

Octoihul-mare

cu litere cirile.

Prețul cor. 25.—.**Școală pentru lucru de mână.**

Se dă instrucțiune pentru ado-lescenți în cusutul rufelor, brodat modern, garnituri de dantele, pic-tură pe sticlă, lemn, catifea, por-telan ș. a. m. d. Copii vor fi instruiți corăspunzător priceperii lor. Con-versațiune germană.

Marie Wolff

(322) 3—3

Str. Ureului 25.

Pentru cancelaria comunală din **Sadu** se caută

(331) 1—1

un adjunct notarial

sau un **practicant** deștept cu ceva praxă. Oferte la Primăria comunală în Sadu u. p. Nagydisznód.

In vila din Berggasse Nr. 9 se află de închiriat

două locuințe mari

cu începere dela 1 Octomvrie st. n. a. c.

Informațiuni dă cassarul Reu-niunei femeilor rom. **I. Rebegea, Albina.**

(332) 1—2

Școală de lucru

pentru cusut practic de rufe și croit precum și toate lucrurile fine de mână, ca și până acum la

Marie Lurz

(324) 2—3

Str. Măcelarilor Nr. 6.

Caut un băiat român

dela țară de 13—14 ani pentru lo-calul meu, îi voi da întreținerea și și îmbrăcăminte, și îi voi depune în fiecare lună ceva leafă la Bancă. Orfani sunt favorizați.

Iosif Barbu

(321) 3—3

Str. Șaguna 2.

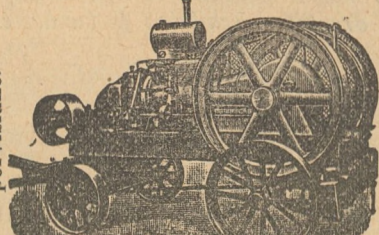
Medic român în Karlsbad.**Dr. Enea Nicola**

dela facultatea din Viena

dă consultațiuni în Karlsbad, casa „Billroth” lângă Sprudel.

(387) 53—

Se caută agenți cu proviziune.

Se caută agenți cu proviziune.

ORIG. „CHRISTOPH“!**Motoarele pentru ulei crud**

Benzin, Motoarele cu petolen și Locomobilele stau azi în primul rând.

Numele „CHRISTOPH“ e o garanție.

Resultatul unor încercări și expe-riențe de 75 ani. Cereți catalog dela

B. DENES, spec. de motoare
Budapesta V., Lipót körut 15.

(89) 15—19

120
filiale

Ghete cu țug pentru bărbați
— piele de vics —

K 7.00**Enorm de ieftin**

Ghete cu țug pentru dame
— tivitură de piele —

K 6.00

durable, elegante și recunoscut de bună e

Marfa noastră de ghetă**„TURUL”, fabrică de ghetă soc. pe acții în Timișoara.**

(146) 8—9

Depozit general: **SIBIU**, Strada Cîsnădiei 20.

Boxcalf pentru bărbați
pentru excursii în munți

K 13.00**Calitate probată!**

Catalog gratuit și franco!

Boxcalf pentru dame

— ghetă cu șinor —

K 12.00fabricare
săptămă-nală 18000
părechiConfecți-
unea cea
mai solidă.